

Brocky Károly: Pihenő nő.

AZ ÚJONNAN RENDEZETT SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBÓL:
A MAGYAR KLASSZIKUS ISKOLA.

AZ UJJÁRENDEZETT MODERN KÉPTÁR.

A napokban nyílt meg ismét a Szépművészeti Múzeum modern képtára, mely újja-rendezés céljából egy idő óta zárva volt. Az átrendezés elé nagy érdeklődéssel és sok reménnyel néztünk, mert tudtuk, hogy a képtár anyaga időközben újabb vásárlások és adományozások révén erősen gazdagodott s hogy ezt az anyagot be fogják osztani, de viszont az eddig kiállított képanyagot meg fogják rostálni. Közelébb jut majd tehát a képtár e része ahhoz a feladatához, hogy hű képe legyen a XIX. század magyar festészetének.

Mindjárt bevezetésül megállapíthatjuk, hogy Petrovits Elek, a múzeum igazgatója és a képtár átrendezője elsőrangú munkát végezett. A mióta csak élén áll pompás múzeumunknak, tervszerűen törekedett a modern képtárt kiépíteni, a melynek anyagában igen nagy hiányosságok voltak. Egyrészt újabb szerzemények, másrészt a már meglévő anyag felhasználásával célját kitűnően sikerült megoldania. De nem kevésbé avatott kézzel végezte el a válogatásban még nagyobb és még több hozzáértést kívánó nehéz munkáját is. Egy nemzeti képtár újja-rendezése mindig történetírás számba megy, mely rendszerint hosszú időre befolyással lesz a közönség véleményének alakulására. Ezért igen nagy feladatot ró elvégzőjére. Teljes biztossággal kell áttekin-tenie a multat, sőt bizonyos határig a jelent is. Mértéktartással kell itélnie a mult felett, de még nagyobb óvatossággal kell válogatnia a ma termékei között, nehogy egyoldalúságba esve, történelem helyett csupán a mai divatot adja.

A ki végig fogja járni ezeket az ujonnan megnyílt termeket és visszaemlékezik az eddigi kusza és zavaros összehalmozásra, valamint a gyenge rendezésre is, nagy örömmel állapíthatja meg, hogy Petrovits Elek valóban elsőrendű munkát végzett. Egyrészt igazán hű képét adja XIX. századbeli festészetünknek, másrészt a rendezésnek fáradságos és nem könnyen megoldható munkáját is nagy sikerrel győzte le. Annak idején nagy jelentősége volt Németországban a berlini Nemzeti képtár újja-rendezésének, melyet Tschudi, a képtár kitűnő igazgatója végezett. Ez a rendezés egy csapásra egészen más világitásban mutatta be a mult század német festészetét s még ma is végérvényes ítékezésnek látszik. Nos, nem álljuk Petrovits Elek munkáját ehhez a rendezéshez hasonlítani. Sőt tán még nehezebb dolga is volt, mert Tschudi sok tekintetben másoknak már meglévő és irodalmilag is hirdetett véleményeire támaszkodva dolgozott, míg nálunk efféle ügyekben alig néhány embernek van rendszerint csak beszélgetésekben nyilvánuló meggyőződése.

Az új rendezés természetesen gyökeresen megváltozott alakban mutatja be a modern képtárt. Először is megtörtént az utolsó 1913. évi rendezés óta szerzett új anyagnak beolvasztása. Aztán átvizsgálás alá került a raktári állomány és a Budapesten és vidéki múzeumoknál letétként elhelyezett anyag is. A kiállított művek között 52 olyan új szerzemény van, mely eddig egyáltalában nem volt kiállítva a múzeumban, továbbá 89 olyan, mely csak az új szerzeményeknek 1917. és 1918-ban rendezett két kiállításán volt látható. Az eddig raktáron kezelt, vagy a múzeumon kívül letétként elhelyezett képek közül 60 soroztatott be a képtárba. Összesen tehát 201 olyan darab van kiállítva, a mely az utolsó rendezésben nem szerepelt. Ha ehhez hozzávesszük az erős kiselejtezés művét, elképzelheti az olvasó a gyökeres változást.

Petrovits jelentésében kiemeli, hogy az anyag kiválasztásának vezető elve az volt, hogy számot adjon minden számbajövő művészi törekvéstől és minden számottevő művésztől is, mert csak így mutathat be egy igazi nemzeti képtárt. A rendezésben viszont arra törekedett, hogy egyrészt a fejlődés vonalát láthatóvá tegye, másrészt művészies elrendezést nyújtson. A kiváló művészek munkáit lehetőleg együtt, vagy lehetőleg egymáshoz közel állította ki, sőt négy nagy művészünk: Székely, Munkácsy, Paál és Szinyei műveinek külön terem jutott. Egyébként pedig a művészeknek különböző időben készült munkáit annak a kornak produkciójába osztotta be, a melyben készültek s a melybe stílusuknál fogva illenek, tehát a korkép volt a fontosabb.

STANZÁK.

— Musset. —

Hogy szeretem a völgy ölében
Sötéten
Pompázó szép szárnyát az ében
Monostornak, mit fény fereszt!
Melléte birtok, hol a báró
Immár ó
Kastélyán van egy csókra-váró
Szenteltvitztartó és kereszt!

Ükei a hegyek hegyének,
Az ének
Titeket énekel, ti vének,
Szikár, komor emlékeink,
A menny követ hiába ontja,
A csonka,
Ledől a hegylánczok csorba csontja
Vasútyok, agg templomok, ti mind.

Szeretem, hogyha tornyotokban
Kilobban
A villám-fény s elül titokban,
Szeretem lépcsőtök sorát,
Mely mélyen kanyarog a falban
S ha dal van
A templomban, elhúzza halkan
Az oszlop és pillér tovább.

Ó, a mikor üvölt morogván
Az orkán
S tépi a hegy haját morogván,
Mely őszies és sárga már,
Hogy szeretem a vad kesergőt,
Az erdőt
S a tornyot, ezt az ősi csertőt,
Mely mint egy gránit-szálfá áll.

És szeretem vecsernye-tájon,
Hogy fájón
Vérzik az alkony és az álom,
Zárdák aranyrózsás nyilát!
A gót oszlopsorok merengnek
És lentebb
A jó, öreg atléta-szentek
Érettünk mondanak imát!

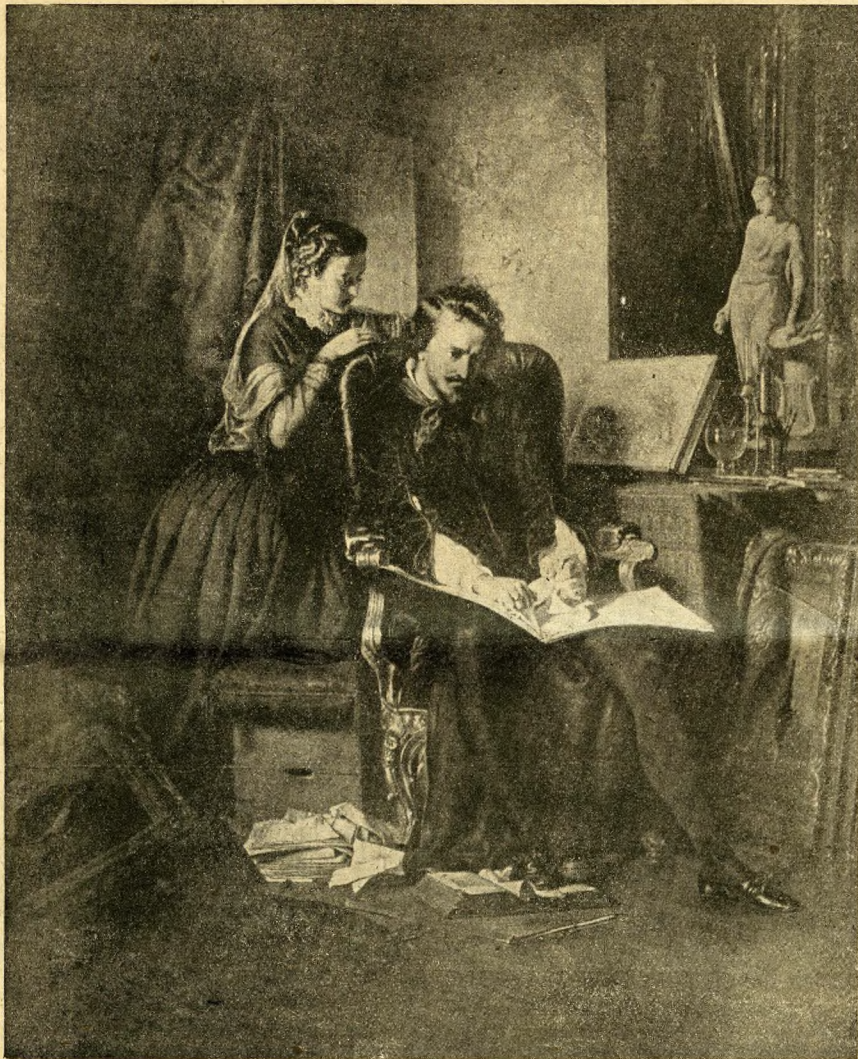
Kosztolányi Dezső.

Id. Markó Károly: Diána vadászaton.

Melegh Gábor : Ülő férfi.

Borsos József: Az elégedetlen festő.

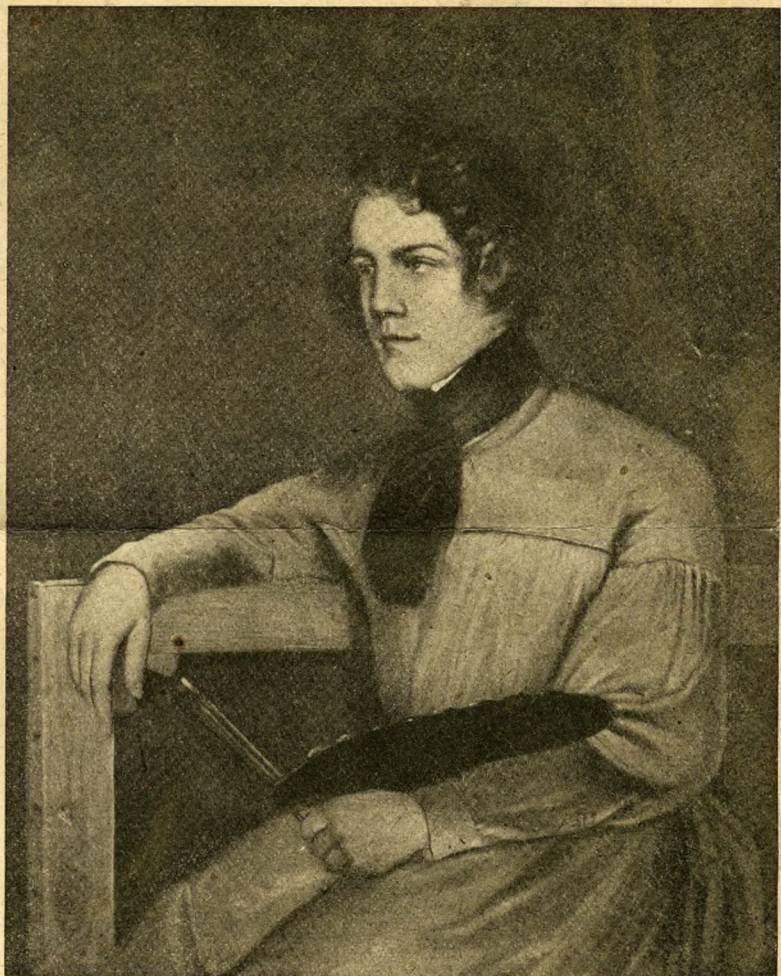

Molnár József: Fürdő lányok.

AZ UJONNAN RENDEZETT SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM: A MAGYAR KLASSZIKUS ISKOLA.

Orlay-Petrich Soma : Sappho.

Tikos Albert: Önarckép.

Barabás Miklós: Báró Ormayné Rostaházy Vilma.

Borsos József: Zitterbarth arcsképe.

AZ UJONNAN RENDEZETT SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM: A MAGYAR KLASSZIKUS ISKOLA.